

ILIMIY KONFERENCIYALAR USHIN CMS SISTEMA INTERFEYSIN PROEKTLESTIRIW. VELOSIPED TEORIYASI.

B.S.Samandarov^[1],

¹Qaraqalpaq mámleketlik universiteti docent,
batirbeksamandarov@gmail.com

F.F.Ollamberganov^[2],

²Qaraqalpaq mámleketlik universiteti assistenti,
fayzulla0804@gmail.com

A.M.Kalbaev^[3],

³Qaraqalpaq mámleketlik universiteti assistenti,
allambergen1@mail.ru

M.S.Qudaynazarov^[4]

⁴Qaraqalpaq mámleketlik universiteti magistrantı,
m.qudaynazarov@gmail.com

Аннотација

Ilimiy konferenciya ushin CMS sistemalarđ algoritmllestiriw hám proektlestiriwde «Velosiped teoriyası», sistemanıń tiykarǵı funkcionallıǵı velosiped sıyaqlı ápiwayı, teń salmaqlılı hám isenimli bolıwı kerek degen ideyanı alǵa qoyadı.

Annotation

When algorithm zing and designing CMS systems for scientific conferences, “Bicycle Theory” puts forward the idea that the basic functionality of the system should be as simple, balanced and reliable as a bicycle.

Аннотация

При разработке алгоритмов и проектировании CMS-систем для научных конференций «Теория велосипеда» выдвигает идею о том, что базовый функционал системы должен быть таким же простым, сбалансированным и надежным, как велосипед.

Gilt sózler: CMS, sayt, sayt kontenti, CMS funkciyalari, klassifikaciya, paydalanıwshi, funkciya, metod.

CMS sistemaniń imkánıyatları hám qásiyetleri hámme tiyptegi paydalanıwshılar ushın kontentti, paydalanıwshılardı hám maǵlıwmatlardı basqarıwdıń arxitekturası túsınikli bolıwın támiyinlew bolıp esaplanadı. Ulıwmalastırıp aytqanda, ilimiy konferenciya ushın CMS sistemalardı algoritmllestiriw hám proektlestiriwde «Velosiped teoriiyası» paydalanıw hám texnikalıq xızmet kórsetiwdi ańsatlastırıwǵa járdem beretuǵın CMS sistemani jaratıwda tiykarǵı faktorlardı anıqlastırıwǵa járdemlesetuǵın metod bolıp esaplanadı.

Informatika tarawında velosiped teoriiyası, algoritmler hám sistemalardıń kerekli qalıpte hám funkcionallıqtı támiyinlegen halda, iláji barınsha ápiwayı dúziliwin támiyinlewde de qollanıladı. Velosiped teoriiyasına tiykarlanıp CMS sistemalardı jaratıw, veb-sayt quramın jaratıw hám basqarıw ushın isletiletuǵın algoritmler iláji barınsha nátiyjeli hám túsınikli, sonıń menen birge integraciyaalasqan sistema bolıwına imkánin beredi. Mısalı ushın, velosipedti aydaw ushın teńsalmaqlılıqta bolıw kerek, al ol ornınan qozǵalıwı ushın bolsa qanday da bir mexanizm jumıs islewi kerek boladı. Sol siyaqlı, CMS sistemalardı jaratıw hám basqarıw processinde funkciya bir qalıpte saqlanıwı hám talapqa qarap maslasıw múmkinshiligine iye bolıwı kerek.

CMS (*ing. – Content Management System, kontent basqarıw sistemasi*) – bul veb-saytlar, bloglar hám onlayn platformalar sıyaqlı kontentlerdi jaratıw hám basqarıw ushın isletiletuǵın programmalıq ónimler bolıp esaplanadı. Ilimiy konferenciya ushın CMS sistemasınıń interfeysin hám algoritmlerin proektlestiriwdegi tiykarǵı mashqalalardan biri, bul quramalılıq hám funkcionallıq arasındaqı tuwrı birlesidi tabıw bolıp esaplanadı. Bunda velosiped teoriiyasınan paydalanıw eń ápiwayı metod bolıp esaplanadı.

Velosiped teoriiyası tiykarında CMS sistemalar ushın algoritmlerdi proektlestiriw hám dúziwdıń tiykarǵı abzallıqlarınan biri, islep shıǵarıwshılar ushın da, CMS sistemadan paydalanıwshılar ushın da túsıniklilikni asıradı ham paydalanıwdı ańsatlastıradı. Bunday metodlar algoritmlerdi islep shıǵarıw menen baylanıslı mashqalalardı tez sheshiwge hám sonıń menen birge waqıtta ham resurslardı tejew múmkinshiligini beredi.

Biraq sonıda aytıp ótiw kerek, ápiwayılıq hámme waqıtta da eń jaqsı jantasıw emes, ayırım jaǵdaylarda funkcionallıq hám quramalılıqqa zárúrlilik seziledi. Mısalı ushın, úlken kólemdegi trafikler hám maǵlıwmatlardı basqarıw ushın CMS sistemalar quramalıraq algoritmler tiykarında isle talap etiledi.

Ilimiy konferenciya ushın CMS sistemalardı jaratıwda hám basqarıwdı ańsatlastırıwda sistema yadrosın islep shıǵarıwǵa ayırıqsha itibar beriw kerek boladı.

Yadro (*ing. kernel*) – kontent basqarıw sistemasınıń oryılıq bólegi bolıp esaplanadı. Yadro tiykarınan, modullerdi iske túsiriw, fayl sistemasına kiriw,

maǵlıwmatlar bazasına jalǵanıw, avtorizaciya, sessiyalar, shablonlar hám paydalanıwshılar menen islewdi támiyinleydi. Bunda insan iskerligi tiykarǵı ról oynaydı. Yadronı administrator dep bilsek, onda CMS sistemanıń basqa bólimleri de óz mexanizmine iye boladı.

CMS sistemanıń yadrosı konferenciya shólkemlestiriwshileri hám qatnasıwshıları ushın profil jaratıw, sistemaǵa kiriw, óz profillerin basqarıw imkánin beriwshi funkciyalar, paroldi tiklew, profildi aktivlestiriw hám rolge tiykarlangan kiriwdi ámelge asırıw menen baylanıslı dep qarasaq, bul velosipedtiń qaysı baǵdarda háreketleniwın basqarıwshı «руль»ge misal bola aladı. Yaǵnıy paydalanıwshılar aldınnan biriktirilgen rollerge qarap velosiped sol tárepke qarap háreketlenedi. Al, maqalalar, prezentaciyalar sıyaqlı konferenciya materialların qosıw, redaktorlaw, óshiriw múmkinshiliklerin beriwshi modullar paydalanıwshı hám platforma arasındaǵı tiykarǵı kontent ekenin esapqa alıp, kontenttiń háreketke keliwin támiyinlewshi bólek retinde tisli bólekke (шестерня) misal boladı. Óz gezeginde ol artqı baraban menen baylanıslı, sol sıyaqlı belgili waqıt dawamındaǵı konferenciyanıń quramın belgilew, versiyalardı basqarıw hám jumıs processin basqarıw, seminarlar hám basqa da kerekli tádbirlerdi jaratıw, redaktorlaw hám óshiriw múmkinshiligin beriwshi bólimlerdi óz ishine qamtıp aladı. Bunda jaratılǵan seminar ushın lektorlardı bekitiw, tádbirlerdi rejlestiriw hám tezislerdi qabıllaw menen baylanıslı waqiyalar ilimiy konferenciylar ushın arnalǵan CMS sistemalardıń bir bólegi boladı. Teoriya boyınsha qarasaq, bul velosiped pedalı, yaǵnıy, velosipedti júrgiziwshige baylanıslı process bolıp esaplanadı.

CMS sistemalardı algoritmllestiriw hám proektlestiriwde velosiped teoriyasın qollaw, sistemanı ápiwayı hám hámme tiyptegi paydalanıwshılar ushın túsinikli bolıwın, CMS sistemalardı islep shıǵarıwda tiykarǵı funkcionnalıqtı anıqlap alıwǵa hám olardı qaysı jol menen ámelge asırıw kerekliligin túsiniwdi ánsatlastıradı. Bunnan tısqarı CMS sistemalar boyınsha ámeliyatlar, velosiped teoriyası faktorları menen qay dárejede salıstırılǵanlıǵı hám teoriya tiykarları boyınsha túsinilerdi beriwı múmkin.

PAYDALANILGAN ÁDEBIYATLAR

1. A.X.Nishanov, B.S.Samanadrov. SQL so'rovlar zaifligiga asoslangan taxdidlar majmuasini aniqlash usullari va ularni bartaraf qilish bosqichlari. Matematikaning zamonaviy muammolari ilmiy onlayn-konferensiya. 2020.
2. Самандаров Б.С. Бекназарова Г.Ж. MySQL маълумотлар базасини боқариш тизимига мурожаатларни бошқариш. //Хозирги замон аниқ ва техник фанлар муаммолари ва уларнинг ечимлари. Республика илмий-назарий ва амалий конференцияси. Нукус –, 2017, –С. 139-141.
3. Adam Shostack. Threat Modeling: designing for security. Wiley publication, 2014.
4. Satapathy Soumya Ranjan. Threat Modeling in Web Applications. Thesis-NIT, Rourkela, 2014
5. Виткин, С.Ю. Системы управления контентом (CMS) электронного информационного ресурса: определение понятия, функции и классификация / С.Ю.Виткин, М.В.Захарова. - Текст: непосредственный // Современная филология: материалы V Междунар. науч. конф. (г. Самара, март 2017 г.). - Самара: ООО «Издательство АСГАРД», 2017. - С. 83-85.
6. Andreas Mauthe; Peter Thomas (2004). Professional Content Management Systems: Handling Digital Media Assets. John Wiley & Sons. ISBN 978-0-470-85542-3.
7. Петренко С.А., Петренко А.А. Аудит безопасности Intranet. М: ДМК Пресс, 2002. 416 с.
8. Geldibayev, B.Y., Ollamberganov, F.F., Turganbaev, A.J., & Qudaynazarov, M.S. (2022). USE OF CONVOLUTIONAL NEURAL NETWORK ALGORITHM IN OBJECT DETECTION. ББК 1 Е91, 88.